

5. *Interreg Česko – Sasko 2021-2027 Glokalizace — globálně myslit, lokálně jednat. Česko-německá obchodní a průmyslová komora. 2024. URL: <https://tschechien.ahk.de/cz/interreg-cesko-sasko-2021-2027>.*
6. *Kooperationsprogramm Interreg Sachsen – Tschechien 2021-2027. Interreg. 2022. URL: <https://www.sn-cz2027.eu/data/downloads/files/8.pdf>.*
7. *Mölders D. Sachsen und Böhmen – Eine Beziehungsgeschichte im Staatlichen Museum für Archäologie Chemnitz. Sächsische Heimatblätter. 2018. №2. С. 225–230.*
8. *Regionale Zusammenarbeit. Sachsen.de. 2024. URL: <https://www.internationales.sachsen.de/regionale-zusammenarbeit-3929.html>*
9. *Sachsen und Tschechien vereinbaren weitere Zusammenarbeit beim Zukunftsthema Wasserstoff. Sachsen.de. 2024. URL: <https://www.medienservice.sachsen.de/medien/news/1072373>*
10. *Schneibergová M. „Kreatives Sachsen“ als Inspiration für grenzübergreifende Zusammenarbeit. Český rozhlas. 2022. URL: <https://deutsch.radio.cz/kreativessachsen-als-inspiration-fuer-grenzuebergreifende-zusammenarbeit-8761377>*
11. *Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакової. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. – 540 с.*

Наталія САФАНДУЛА

*аспірантка Західноукраїнського
національного університету*

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ДЛЯ РОЗВИНЕНИХ ТА КРАЇН, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ

Розвинені країни, які володіють значними технологічними та економічними ресурсами, стикаються з рядом викликів у збереженні своєї конкурентної переваги в умовах швидкої технологічної трансформації та глобальних ринкових змін. Одним із основних викликів є необхідність постійного оновлення технологій та впровадження новацій, щоб відповідати змінам у вимогах споживачів та конкурентів.

Швидка технологічна трансформація створює умови для появи нових галузей та ринків, а також перегляду традиційних бізнес-моделей. Розвинені країни повинні бути готові до адаптації до цих змін, інакше їх конкурентоспроможність може бути під загрозою. Наприклад, інтенсивний розвиток штучного інтелекту, блокчейн-технологій та інших інновацій може перетворити галузі, які досі вважалися традиційними, і створити нові можливості для країн, які можуть швидко адаптуватися до цих змін.

Глобальні ринкові зміни впливають на конкурентну позицію розвинених країн. Зростання міжнародної торгівлі, зміна географії виробництва та збільшення конкуренції від нових гравців з ринків країн, що розвиваються ставлять під сумнів традиційні моделі економічного зростання розвинених країн. З цього приводу, вони змушені шукати нові стратегії та підходи до збереження своєї конкурентоспроможності, включаючи розвиток високотехнологічних секторів, посилення інноваційної діяльності та розвиток людського капіталу.[1]

Країни, що розвиваються, часто стикаються з викликами, пов'язаними з нестабільністю економічного зростання, обмеженими ресурсами та недоліками інфраструктури. Проте, міжнародна конкуренція може стати джерелом можливостей для цих країн. Перш за все, вона може привернути іноземні інвестиції, які є ключовим фактором у забезпеченні економічного зростання та розвитку. Іноземні інвестиції можуть бути спрямовані на різноманітні сектори, такі як інфраструктура, виробництво, сільське господарство та послуги, що допомагає створити нові робочі місця та підвищити рівень життя населення.

Крім того, міжнародна конкуренція стимулює технологічний обмін між країнами. Країни, що розвиваються, можуть отримувати доступ до новітніх технологій та знань через імпорт, співпрацю з міжнародними компаніями або технологічні партнерства. Це може допомогти їм підвищити продуктивність, покращити якість виробництва та збільшити конкурентоспроможність їх продукції на світовому ринку.

Нарешті, міжнародна конкуренція стимулює розвиток експортних секторів країн, що розвиваються. За допомогою вдосконалення виробничих процесів, підвищення якості продукції та залученням іноземних інвестицій, ці країни можуть розширити свій експортний потенціал і зайняти більші частки на світовому ринку. Це може призвести до збільшення валютних надходжень, підвищення зайнятості та стимулювання загального економічного зростання.

Сучасні тенденції у міжнародній торгівлі створюють виклики для розвинених країн, зокрема у плані підтримки відкритих ринків та боротьби з протекціонізмом. Перш за все, зростання глобалізації та інтеграції світових ринків вимагає від країн забезпечити відкритий доступ до своїх ринків для іноземних товарів та послуг. Це вимагає розвинених країн приймати політичні рішення та законодавчі акти, які сприяють лібералізації торгівлі, зниженню митних бар'єрів та усуненню інших обмежень на зовнішню торгівлю.[2]

Проте, зростання протекціонізму є іншим важливим аспектом. Деякі розвинені країни можуть вживати заходів для захисту своїх внутрішніх ринків від іноземної конкуренції, таких як введення митних тарифів, квот та інших обмежень на імпорт. Це може бути обумовлено політичними мотивами, а також спробами захистити внутрішні галузі від негативного впливу міжнародної конкуренції. Протекціонізм може призвести до зниження обсягів міжнародної

торгівлі, затримки економічного зростання та збільшення напруженості у міжнародних відносинах.[3]

Отже, розвинені країни повинні знаходити баланс між підтримкою відкритих ринків для стимулювання міжнародної торгівлі та боротьбою з протекціонізмом, щоб забезпечити стабільність та розвиток своїх економік у глобальному середовищі.

Список використаних джерел

1. *Brown C. Economic Turbulence Is a Volatile Economy Good for America? [Електронний ресурс] / C. Brown, J. Haltiwanger, J. Lane Виклики та можливості в системі МЕН в умовах глобальних трансформацій 70 – Режим доступу до ресурсу: <https://press.uchicago.edu/Misc/Chicago/076326.html> .*
2. *Alesina A. The size of countries: Does it matter? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nrs.harvard.edu/urn-3:HUL.InstRepos:4551794>.*
3. *Alesina A. Trade, growth and the size of countries [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.anderson.ucla.edu/faculty_pages/romain.wacziarg/downloads/2005_ha_dbook.pdf.*

Максим МУРАВСЬКИЙ

Василь БОЧАРОВ

Західноукраїнський

національний університет

ЕКОНОМІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ: СТРАТЕГІЧНИЙ АСПЕКТ

Республіка Польща є однією з найважливіших країн-членів ЄС для України. Втім якщо успіхи у політичній площині є вагомими, то здобутки у сфері економічного співробітництва – питання дискусійне. Адже не зважаючи на певні досягнення, співпраця в економічній сфері потребує активізації та поглиблення.

Польщі вигідно стратегічне економічне партнерство з Україною, оскільки від початку повномасштабної війни 2022 р. до кінця травня 2023р. її експорт в Україну становив майже EUR 14 млрд, що відповідає третині експорту Європейського Союзу та у 2,5 рази перевищує експорт Німеччини.

Баланс зовнішньої торгівлі завжди був на користь Польщі, але статистика 2023 року вражає. Сальдо на користь Польщі (відповідно негативне для України) – 7,2 млрд. дол. Це оцінка на основі даних за 11 місяців, за якими польський експорт в Україну становив 10,2 млрд. дол, а український у Польщу – 4,3 млрд. дол.